

Atvinnuvegaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Hafnarfirði, 7. október 2026

Efni: Drög að frumvarpi til laga um náttúru- og innviðagjald

Icelandair þakkar fyrir tækifæri til að koma á framfæri athugasemdum við frumvarp til laga um náttúru- og innviðagjald, sem felur í sér nýtt gjald á erlenda ferðamenn vegna aðgangs að tilteknum ferðamannastöðum í eigu eða umsjón ríkisins.

Icelandair tekur undir mikilvægi þess að tryggja vernd náttúru Íslands og uppbyggingu innviða sem styðja við sjálfbæra þróun ferðaþjónustu. Félagið telur hins vegar nauðsynlegt að við mat á frumvarpinu sé horft til heildaráhrifa allra þeirra kostnaðar- og gjaldahækkana sem lagðar hafa verið á eða eru fyrirhugaðar gagnvart ferðamönnum og ferðaþjónustu á Íslandi.

Ferðaþjónusta er ein mikilvægasta útflutningsgrein þjóðarinnar og samkeppnishæfni hennar hefur á undanförnum árum versnað. Raungengi íslensku krónunnar hefur sjaldan eða aldrei verið jafn sterkt og um þessar mundir og launakostnaður á Íslandi hefur hækkað mun hraðar en í helstu samkeppnislöndum okkar. Þessi þróun hefur þegar haft neikvæð áhrif á samkeppnisstöðu Íslands sem áfangastaðar.

Við þessar aðstæður skiptir miklu máli að stjórnvöld meti samanlögð áhrif nýrra gjalda á ferðaþjónustuna. Til viðbótar við fyrirhugað náttúru- og innviðagjald standa greinin frammi fyrir hækkunum á ýmsum öðrum gjöldum, þar á meðal kílómetragjaldi, hækkun virðisaukaskatts á baðlón, áfengisgjöldum og þjónustugjalda hjá Isavia. Þó hver gjaldahækkun fyrir sig kunni að virðast hófleg verður að líta til heildaráhrifanna. Það er samanlögð kostnaðarbyrði sem hefur áhrif á samkeppnishæfni Íslands og ákvörðun ferðamanna um að velja Ísland fram yfir aðra áfangastaði.

Í frumvarpinu er vísað til kannana sem benda til þess að ferðamenn séu almennt tilbúnir til að greiða fyrir aðgang að náttúruperlum Íslands. Icelandair dregur ekki í efa að greiðsluvilji sé til staðar að einhverju marki. Hins vegar verður að hafa í huga að ferðamenn eru ekki tilbúnir til að greiða hvaða verð sem er fyrir Íslandsferð. Ákvörðun um ferðalag byggir á heildarkostnaði ferðarinnar og þeirri upplifun sem ferðamaður fær fyrir sitt fé. Þegar Ísland er nú þegar meðal dýrustu ferðamannastaða heims getur hver viðbótarkostnaður haft áhrif á eftirspurn og þar með tekjusköpun ferðaþjónustunnar og þjóðarbúsins í heild.

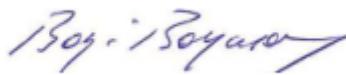
Icelandair telur því mikilvægt að stjórnvöld gæti ítrasta hófs við innleiðingu nýrra gjalda á ferðaþjónustu og framkvæmi ítarlegt mat á samanlögðum áhrifum þeirra á samkeppnishæfni Íslands sem áfangastaðar. Það væri skaðlegt fyrir þjóðarbúið ef kostnaðarhækkanir leiddu til þess að drægi úr eftirspurn eftir ferðum til Íslands eða að vöxtur ferðaþjónustunnar hægðist verulega.

Verði engu að síður ákveðið að fara þessa leið telur Icelandair mikilvægt að tryggt verði með skýrum hætti að tekjur af gjaldinu renni til þeirra markmiða sem gjaldtakan er réttlætt með, einkum uppbyggingar og viðhalds innviða á ferðamannastöðum. Mikilvægt er að gagnsæi ríki um ráðstöfun fjármuna þannig að bæði ferðaþjónustan og ferðamenn sjái skýran ávinning af gjaldtökunni. Icelandair telur hins vegar að áætlaðar tekjur af gjaldtökunni séu stórlega ofmetnar.

Jafnframt telur Icelandair að ef gjaldtaka af þessu tagi verður innleidd eigi hún fyrst og fremst að nýtast sem tæki til álagsstýringar og stuðla að betri dreifingu ferðamanna fremur en að vera almenn tekjuöflun fyrir ríkissjóð. Slík nálgun væri betur til þess fallin að styðja við markmið um sjálfbæra ferðaþjónustu og vernd viðkvæmra ferðamannastaða til lengri tíma. Þá er mikilvægt að gjaldtakan hefði eins lítil áhrif á upplifun ferðamannsins og mögulegt er, sé einföld fyrir ferðaþjónustuaðila og verði framkvæmd á eins hagkvæman máta og mögulegt er.

Að lokum ítrekar Icelandair að traust og samkeppnishæf ferðaþjónusta er ein af meginforsendum verðmætasköpunar í íslensku hagkerfi. Við mat á frumvarpinu þarf því að leggja ríka áherslu á að viðhalda samkeppnisstöðu Íslands sem áfangastaðar og forðast að samanlögð gjaldtaka og kostnaðarhækkun dragi úr aðdráttarafli landsins gagnvart erlendum ferðamönnum.

Virðingarfyllst,
f.h. Icelandair ehf.

Bogi Nils Bogason
Forstjóri